Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 86 ★ číslo 37 ★ 10. září 2006 ★ Cena 6 Kč

Téma týdne
Kandidáti na úřad patriarchy odpovídali na poslední dotaz

Musíme mít nad sebou bič?

Nedávno jsem měl možnost strávit pět týdnů v západní Kanadě, kde většinou potkáváte samé usměvavé a vždy ochotné lidi. Jsou prostě fajn. Všechno je O.K. a není divu, že se tam člověk za pár dní cítí v pohodě. Pravda, ze začátku jsem měl vážné obavy, zda zvládnu jízdu autem na místních silnicích, ale nakonec jsem si uvědomil, že nebezpečí číhá hlavně doma v Čechách. Nejvíce mě zaujaly dopravní značky. V zámoří se na nich nešetří. Jsou dobře viditelné a vždy mají svůj účel. Když například musíte snížit rychlost, tak časem zjistíte, že to má nějaký smysl. Většina řidičů nechce riskovat zřícení do propasti či náraz do skály, a proto jezdí předpisově. Navíc kdekdo má strach, aby někoho nezranil a nemusel pak platit značné částky odškodného. Zvláštní na tom všem je hlavně to, že téměř nikde nevidíte stát policii. A pokud už někde měří, tak tomu vždy předchází několik upozornění typu: *„Děkujeme vám, že respektujete rychlost.“*

Říkám si, jaké by to bylo hezké, kdyby v naší vlasti vznikaly jen takové zákony, jejichž dodržování by bylo samozřejmé, podobně jako u práva zvykového ve středověku. Napadá mě otázka: „Proč my Češi potřebujeme mít nad sebou bič, abychom poslouchali?“ Nedávná razie na řidiče jen potvrzuje skutečnost, že po dobrém to mnohdy nejde.

O Češích se v zámoří někdy říká, že jsme bez víry a na prachy. Bývalé československé kostely jsou teď spíše jen slovenské. My jsme však dali přednost místní sjednocené církvi. Vznikla před 109 lety a odhadem měla pár tisíc členů. K bohoslužbám se scházelo několik stovek přívětivých věřících. Jsou to většinou lidé, kteří nepřekypují duchovností, drží se při zemi. Slouží-li někdo například jako vítač, tak plní svůj úkol a v žádném případě nepřekročí své kompetence. Pokud máte nějaké otázky ohledně víry, rád vám zavolá někoho, kdo tomu rozumí. Velice mě to oslovilo. Zároveň jsem si uvědomil, že pro zdravé fungování Církve jako těla Kristova je zapotřebí ctít pořádek.

Naplňování vlastních zákonů by mělo být samozřejmostí. Z valné části jsme si je vytvořili sami a pravděpodobně z nějakého důvodu. S tím souvisí i rozdělení pravomocí. Není dobré, aby každý demokraticky mluvil do všeho. Užitečnější je plnit ty úkoly, které se od nás vyžadují. Koleno také nepomáhá uším, ale pracuje na úseku "chůze". Snad se zdá v těle méně významné, ale položme si otázku: „Může člověk chodit dopředu bez kolena a nebo bez uší?“ Církev může mít věhlasné teology, vynikající manažery, ale bez aktivity obyčejných věřících se to dopředu nepohne.

Po návratu z Nového světa jsem mohl více než kdy jindy vnímat tragičnost naší malé české reality, která je plná reptání na ty nahoře. Vím, nejsme všichni motoristé, ale je opravdu nutné čekat, až někdo vezme do ruky bič a vstoupí do našich chrámů, aby si to s námi vyřídil? Promiňte, s námi ne! To s těmi druhými. Raději bych to nerozebíral, dal jsem si moratorium na pomluvy.

Výstavu Osud židovské rodiny ve 20. stol. zahájil v Husově sboru v Kladně izraelský velvyslanec Arie Arazi

Závěrem bych chtěl zmínit ještě Nový zákon, spíše bych ho nazval zákonem odpuštění a lásky. Kéž bychom jej praktikovali ve svém životě jako náš Pán a Spasitel. Poté by se česká církev jistě obnovila. Domnívám se, že za tohoto předpokladu by následně vzkvétala celá naše vlast. Mohli bychom pak hrdě zpívat: „Zemský ráj to na pohled...“ a neměli bychom se zač stydět.

Bůh vám žehnej.

Ivo Kraus

Nemyslím si, že...

...jsem příliš starý, než abych mohl ještě dělat obsáhlé teologické výklady a pouštět se do diskuse. A tak aspoň stručně:

1. Je zcestné, bludné a zavádějící, tvrdí-li kdo, že Církev československá husitská je institucí (zřízením) demokratickou. Není a být jí ani nemůže a nesmí. Demokracie je zřízena na volbách a hlasování, na vůli většiny a menšiny, na jednání v horizontální (vodorovné) rovině, na rovnosti všech a stejných možnostech pro všechny.

I ve zřízení církve tyto demokratické prvky jsou, ale to ještě neznamá, že církev je demokratickým zřízením, neboť všechno, co je v církvi základní a co církev v podstatě tvoří, je z něčeho všeho nedemokratického, totiž z vůle Boží, z jeho Slova, z jeho vyvolení, z jeho prozřetelnosti a z jeho vedení Duchem svatým. Církev je "pneumatokratickým organismem" (Medek: Katechismus str. 128) a ne demokracií. Názorně to vidíme z toho, že v církvi můžeme demokraticky o mnohém hlasovat, ale o tom, co je v ní základní, o tom hlasovat nemůžeme, to můžeme jen poslušně přijmout nebo to odmítnout (tu svobodu máme a máme ji jen proto, že nám ji náš Stvořitel dal a ne že jsme si ji demokraticky odhlasovali), a pak jsme Boha neposlušni a hřešíme, jsme vůči Bohu ve vzpouře a ocitáme se pod jeho soudem. Nemůžeme např. hlasovat o tom, zda je pro nás Slovo Boží závazné, zda je Pán Ježíš Pánem a Spasitelem, zda platí pro nás Desatero Božích přikázání atd.

2. To platí i o takových výpovědích, že Bůh posvětil jako manželství svazek muže a ženy (a tedy dvou různých pohlaví a ne homosexuálů) a že co Bůh spojil, ať člověk nerozlučuje. To nejsou teze, které jsou dány k demokratickému hlasování, ale které jsou nám shůry dány, abychom je v poslušnosti přijali a do svých církevních řádů vtělili. O těchto řádech budeme jistě demokraticky hlasovat, ale o těch tezích samotných ne. Jejich platnost není závislá na tom, zda je odhlasujeme.

3. To říkám proto, že je zcestné, bludné a zavádějící tvrzení, že když parlament demokraticky odhlasoval tzv. "registrované partnerství", musíme vytvořit i příslušný obřad. Nemusíme! A proč bychom také měli? Mezi státem a církví není takový vztah (a zásadně ani nesmí být takové spojení "trůnu a oltáře"), že by církev musela hned činit opatření, aby držela se státem stejný krok.

A zase příklad: Parlament demokraticky zřídil institut "rozvodu manželství". Má na to právo. Ale to neznamená, že také církev musí zrušit příkaz Páně: „Co Bůh spojil, ať člověk nerozlučuje“ a vypracovat církevní obřad rozvodu. Skutečně ho také církev nevytvořila a nemusí ho také vypracovávat ani v případě registrovaného partnerství. A vůbec si také nemyslím, že vypracováním takového obřadu byla by církev "modernější". Spíše by ukázala, že je "děvečkou pro všechno, kam vítr, tam plášť".

4. Biskup je na úřad biskupa zřízen demokraticky, tj. hlasováním, ale ke svému kněžství nebyl povolán hlasováním, ale vyvolením Božím, tzv.

Pokračování na str. 3

K jakým tématům se má církev vyjadřovat?

Co patří k farářskému povolání? Především jedno: odvaha ke vměšování. Tak odpověděli dotazovaní při celoněmeckém průzkumu časopisu Chrismon na otázku: Ke kterým sporným otázkám by se měla církev vyjadřovat? Jen šest procent Němců si myslí, že by se farář měl starat pouze o vnitrocírkevní věci.

Z průzkumu vyplývá, že si velká většina přeje, aby z kazatelen zaznívala jasná slova k eticky výbušným tématům. Církev se má dle dvou třetin dotazovaných vyjadřovat k otázkám, jako je možnost aktivní pomoci při umírání, či problém genetických pokusů na lidech. Jasné stanovisko k etickým otázkám požadují především mladí lidé mezi 14 a 29 lety.

Do kterých sporných otázek by se měla církev vměšovat?
(Údaje v procentech)
68 - Pokud chce nějaká společnost poskytovat aktivní pomoc při umírání
66 - Pokud by měly být povoleny genetické pokusy na lidech
60 - Pokud by žadatel o azyl měl být vyhoštěn
53 - Pokud by nějaká firma dělala pokusy na zvířatech
43 - Pokud je plánováno nasazení jednotek armády v zahraničí
38 - Pokud plánuje zaměstnavatel masové propouštění
20 - Pokud má být stavěno letiště
6 - Do žádných – farář se má starat jen o vnitrocírkevní věci
(překlad dle časopisu Chrismon)

Jistě by bylo zajímavé srovnání výše uvedeného celoněmeckého průzkumu s obdobným průzkumem v České republice a na Slovensku. Obávám se, že by čísla uvádějící procentuelní výši kladných odpovědí byla mnohem menší, pokud by nemluvila zcela opačně. To by však mělo být pro naši církev, která vznikala též z touhy smíření vědy, mravů a víry, jak to vyjádřila ve svém pojmovém určení (naplnit současné snažení mravní a vědecké Duchem Kristovým), impulsem k intenzivnějšímu dialogu nad eticky spornými tématy.

V poslední době se ale přeci jen našla otázka, na niž se společnost církve dotazovala. V souvislosti s přijetím zákona o registrovaném partnerství totiž společnost i církve znovu rozhýbala otázka postoje církví k homosexualitě a registrovanému partnerství. Pracovní text předlohy sociálně etického výboru naší církve pro VIII. sněm, na jehož 5. zasedání v r. 2007 bychom po celocírkevní diskusi měli Slovo CČSH k sociální etice schválit, se zabývá mimo jiné též otázkou homosexuality včetně partnerského soužití osob stejného pohlaví. Již nyní ale musíme v našich obcích řešit, jak se postavíme k žádosti dvou homosexu-

Dokončení na str. 3

Spatřit věci v pravém spojení

Toužíme pohlížet k základu, k Bohu, uvidět věci v pravém spojení. V tu chvíli teprve začínáme skutečně žít, to je sama spása, kdy se vztahy obnovují. Naše myšlenkové ovzduší je v běžném životě příliš napájeno našimi nevykoupenými a nezvládnutými vášněmi. Rozptýlenost je zhoubná.
Meditace je oním prostředkem, jak se ztišit, koncentrovat a zahlédnout záblesk Boží tváře. I taková meditace, kde cítíme jen prázdno a nic jiného, je dobrá a vede nás dál. Je dobré vybrat si verš z Bible a ten si hlasitě opakovat, soustředění bývá snadnější, než když si pasáž čteme potichu. Je žádoucí být v klidu vystaven záři zvoleného textu a odtud mít výhled dál k Bohu.
Představujme si prostor za textem, tušíme, že tam NĚKDO stojí, kdo je původcem myšlenek Písma. Toužíme projít vzdálenost od textu k Bohu. Buďme závislí na Nejvyšším, a ne na jevech. Pokud se rozhodneme pro meditaci, pro přístup k Božímu slovu, jde o dobrou volbu a jako taková nás vnitřně nesmírně posiluje.
Alchymisté hledali střed, místo, na němž je soustředěna veškerá moc. Kontemplace je také takovým hledáním středu. Projevuje se tu snaha spojit se s tímto "centrem", vstoupit s ním hlouběji do vztahu. Meditujme nad textem Bible, abychom z jejích veršů zaslechli hlas živého Boha. Vše je hotovo a připraveno, celé vzkříšení, čeká na nás, až se soustředíme na tento zázrak.
Každý z nás má své legitimní poslání, svou vlastní cestu. Toto vědomí působí velice osvobodivě. Všechny cesty jsou správné, ale jen ta jedna je pro nás určená. Ponořme se do nitra a očekávejme Boží impuls, v zátextí biblického textu se nám začíná vynořovat to podstatné, stáváme se vidícími a slyšícími, pohlédneme ke skutečnému centru, k Hospodinu samotnému. Žijme ze Stvořitelových slibů, on své slovo totiž drží. On nás občerstvuje a z lásky nabízí spásu.

Olga Nytrová

Nic zvláštního

Bylo to jedenáctého září roku 2001. Před velkým televizorem sedělo naše obvyklé publikum. Jedni na vozíčcích, jiní s chodítky nebo s francouzskými holemi – hrstka starých lidí, kteří neuměli nebo nechtěli s tímto úsekem svého života jinak naložit, než jej absolvovat příjemně seděním tady – avšak zásadně se o viděném nebavit, nýbrž každý být sám pro sebe. Tedy značně němá společnost, jako vždycky. Musel jsem projít kolem nich a přitom jsem vrhl pohled na obrazovku. To, co jsem spatřil, bylo tak neuvěřitelné a strašlivé, že jsem zůstal stát a uklouzla mi otázka: „Co se to děje?“
Lidé seděli netečně a nebyli vůbec ochotni mi odpovědět. Jen jedna z přítomných paní, kterou jsem znal jako hovornou a nikoliv hloupou, mě uznala za hodna lakonické informace a ta zněla: „Ach, nic zvláštního.“ Ostatní byli s tím zřejmě srozuměni, neboť nikdo to neopravil ani neprotestoval. To, co viděli, nebylo pro ně nic zvláštního. Bylo to jenom "zřícení" dvojčat World Trade Center v New Yorku, když teroristé zamířili se dvěma unesenými letadly, s cestujícími i se sebou samými přesně do horních poschodí.
Dnes zná tyto záběry každý, možná je viděl vícekrát a v tomto smyslu už opravdu nejsou "ničím zvláštním". Tehdy však, ve dni jedna, se celý svět zhrozil a vykřikl. Hrstka starých lidí však svorně shledala, že se na světě nic zvláštního neděje...
Ptám se: Jak je to možné? Spočívá to v tom, co v nich způsobil život mimo televizi, nebo v tom, co v nich způsobila právě televize?
Život? Více či méně jsou všichni – s osudy svých dlouhých životů na bedrech – těmi, kteří přežili katastrofy, mnozí zachráněni "jako prošlí ohněm" (1K 3,15), mnozí doslova vytaženi nebo vylezlí z ohně, třeba z inferna v Drážďanech nebo v jiném městě. Zformovalo je to tak, že od té chvíle nemůže být pro ně žádná jiná katastrofa ještě „něčím zvláštním"?
Avšak k těm, kteří to prožili, patřím i já a měním se ve svědka: My můžeme být tak jako každý jiný překvapeni, vyděšeni a nikoliv nezranitelní. Ne, život není vinen. Tedy televize? Ne, domnívám se, že nikoliv televize, ale její zneužití.
Vidím naši hrstku tam sedět denně po celé hodiny. Vždycky, když jdu kolem, sedí a očima hltají to, co tu zrovna běží: Pohádky a reklamy, detektivky a zprávy, filmy o monstrech a filmy trikové – až k těm tak pitomým, že to dál nejde – všechno, co se právě vysílá, pro každého něco a pro ně jedno přecházející do druhého. A už nedovedou ani rozpoznat katastrofy, vykouzlené filmovými machry, od pravých katastrof, spoléhají podvědomě na to, že všechno je film, že za vším tkví nějaká režie a že ve skutečnosti se neodehrává "nic zvláštního".
Všechno je "jen televize". („Žádný strach!“ říkává můj syn při nejnapínavějších místech thrilleru. „Všechno je už hotové.“)
Dodatek: Z toho působení televize se lze také vymanit. Je třeba ji jen konečně vypnout nebo vstát a jít pryč. Tak jednoduché to je.

Joachim Dachsel
přel. Zdeněk Svoboda

Nad Písmem

Vědomí svatosti našeho života — Jan 6,57–71

V Kafarnaum bylo toho dne nezvykle živo. Mnoho lidí přijelo hledat Ježíše, který jim předešlého dne poskytl zázračné pohoštění. Snad si od následného setkání slibovali další pokrm, snad cítili, že v jeho přítomnosti mohou být naplněna všechna jejich očekávání, všechny jejich životní naděje.
Konečně už nebýt sám. Moci někomu věřit. Mít přítele, na kterého je spolehnutí. Přítele, kterému mohu zcela důvěřovat.
Všichni, kdo se setkávají s Ježíšem, poznávají, že je výjimečný. Vyzařuje z něj jistota, rozhodnost, síla. S ním přichází do života světlo. Světlo, které osvěcuje. Po setkání s Ježíšem nelze zůstat takovým, jakým jsem byl před tím - starým člověkem, který si žije jen pro sebe a pro své. Jak uvádí prof. J. Mánek ve svém Výkladu evangelia Janova, str. 91: „Lidé by chtěli, aby Kristus byl mocenským, světským panovníkem, který s mečem v ruce porazí všechny nepřátele. Tito lidé však nevidí, že Kristus přišel v prvé řadě proti každému z nás jako proti nepříteli, aby nás svou láskou proměnil.“
„To je tvrdá řeč. Kdo to může poslouchat?“ - Ať se ti daří sebelíp, ať jsi vzdělaný, máš dobré postavení a lidé si tě váží… Kristus jasně ukazuje na to, že co se narodilo z těla, je tělo a jako tělo skončí. Služba tělu, život pro časné cíle tě nakonec zklame. Nechá tě opuštěného, samotného, nenaplněného. Tou chvílí poznání, okamžikem pravdy bude pro každého (nejpozději) okamžik vlastní smrti, naše vlastní umírání. Tam už nepůjde nic předstírat, na něco si hrát, oddalovat. Jen ten, kdo s Kristem začne žít novým životem, přechází do Života.
„Kdo mne jí, bude mít život ze mne.“ - Kristus nenazval nic a nikoho živým a životem než sebe. Je jen jeden věčný život a tím je Kristus - Bůh. Náš přirozený lidský život, spojený s pocitem oddělenosti jednoho tvora od druhého, od ostatního stvoření, od Boha, nazývá Ježíš smrtí. I ti, kdo podle našeho pohledu žijí, jsou v Bibli označeni jako mrtví. Bez nalezení pravého smyslu života zůstává člověk jen prach a nepřekračuje meze, které ho oddělují od zvířat. Příznakem této smrti je vzdálení se od pravého zdroje života, soustředění na sebe, uzavřenost pro bolesti a potřeby druhých, život bez touhy po vyšších hodnotách, přesycenost, lhostejnost, pýcha. To je smrt, která nás pohlcuje. Smrt na nás nečeká jen na konci našeho života, ale jde s námi a ohrožuje nás po celý náš život.
„Chcete i vy odejít?“ - Kdyby bylo jen na nás, tak asi ano. I v nás je přece stále přítomna Jidášovská touha po seberealizaci, po vlastním prospěchu. A na tomto světě je přece tolik věcí, které nás lákají, svádí… Mnohému jsme již podlehli. Ztratili svobodu determinováni svými minulými činy. Možná ne ústy, ale životem často opakujeme známý výrok Židů: „Nechceme, aby tento nad námi kraloval.“
„Pane, ke komu bychom šli?“ - Ježíšova nabídka k následování není příliš konkrétní a průhledná. Průzračné je v ní jen to, že vznáší nárok na celý náš život. Jestliže se rozhodneme a vykročíme, ještě ani tehdy není vyhráno. Jedno rozhodnutí je jen jeden schod a cesta k Bohu má mnoho schodů. Při každém kroku nejde ani tak o to, co nového poznám, co získám, jako spíš o to, co při něm ze sebe ztratím, co odložím. Chci-li však najít vodu, po které se nežízní, a chléb, po kterém se už nehladoví, musím se držet na této cestě.
„Ty máš slova věčného života.“ - Z jedné strany nás nahlodává smrt, z druhé strany se ke svému právu hlásí všemocný Život. Dvě skutečnosti. Jedna viditelná, hmatatelná, dotírající, reálná a ta druhá? Světélko na konci tunelu. Život dočasný a život věčný. Život, který zahlédl Mojžíš v hořícím keři. Keř hořel, ale neshořel. Hořící keř jako symbol nepomíjejícího života. Života nepodléhajícího zkáze.
Snad se i tobě jednou zjeví Bůh v ohnivém keři. Stane se to možná tak, že během svých obyčejných, každodenních prací a povinností najednou uslyšíš hlas: „Země, na které stojíš, je svatá. Svaté jsou všechny tvé denní záležitosti, neboť mají být svatými.“ A později se zase všechno vrátí zpět, znovu zbudou jen obyčejné lidské věci, zájmy a práce. Ale ty si již nikdy nedej vyrvat tento okamžik poznání. Je to totiž jedna z největších milostí, které se může člověku dostat: Vědomí svatosti našeho života.

Jiří Musil

Z kazatelského plánu

14. neděle po Svatodušních svátcích

Rada na rozcestí života

Pán Ježíš svým posluchačům nelichotí. Neslibuje lákavé vzdušné zámky. Říká i to, co mnohým z nás zní velmi nepříjemně. Nelze si však z jeho zvěsti vybírat jen to, co se nám líbí. Není možné za Kristem zároveň jít i nejít. Polovičaté následovníky Pán nepotřebuje. Ocitáme se tak občas na rozcestích života, kdy je třeba volit mezi Ježíšovou úzkou cestou ku věčnosti a mezi širokou cestou vedoucí do záhuby. Rozhodování může se stát těžkým vnitřním zápasem i pro upřímně věřícího. Máme-li v tom boji obstát, musíme přijmout výzbroj Ducha svatého. Je málo, umí-li se někdo pro Krista na chvilku nadchnout. Je třeba s ním vytrvat, děj se co děj.

Vstup: J 21,19-24 (nebo jen 21,14-18)

Tužby:
2. Abychom vyznávali Krista jako Pána svých životů ve všem, co říkáme i činíme, a nechtěli být jen jeho polovičatými následovníky...
3. Abychom, vyzbrojeni zbrojí Ducha svatého, statečně vytrvali na cestě za Kristem a ve všech zápasech obstáli...

Epištola: Ef 6,10-20

Evangelium: J 6,60-71

K obětování: 1J 2,24-25 (nebo 1J 2,28)

Závěrečné čtení: 1Te 3,4-8 (nebo 1Te 3,1-13)

Modlitba:
Pane Bože, ocitáme se mnohdy na rozcestích života, kdy máme volit mezi cestou vedoucí k smrti a cestou k životu věčnému. Čeká nás rozhodování mezi službou vlastnímu sobectví a službou tobě, mezi následováním Pána Ježíše a vším jiným, co nás může vzdálit od tvého Syna, našeho Spasitele. Prosíme o to, abychom v těch osudových chvílích nespoléhali příliš, anebo výhradně, sami na sebe, na svou domnělou moudrost, sílu a zdatnost, ale abychom se vždy dali poslušně nasměrovat radou tvého Ducha tam, kde nás ty sám chceš mít.

Vhodné písně: 64, 77, 86, 104, 116, 178, 310, 312

Děkuji ti, Otče,
že mi pomáháš vždy,
když toho potřebuji,
že splňuješ
všechny mé tužby
a že mne vedeš
ke stále většímu
štěstí a radosti.
Děkuji ti,
že mne naplňuješ
svou moudrostí,
svou láskou,
svojí mocí a silou.
Jsem trpělivý
a s tvou pomocí
mohu vše.
Otevírám se
světlu a pravdě,
neboť vím,
že jedině tak může
nejvyšší milost
vítězně ovládnout
mou nižší přirozenost.

Doba svätého Vojtecha očima A. Stiftera

Stifterov obsažný historický román Witiko (Vítek) vznikol v šesťdesiatych rokoch 19. storočia ako posledné dielo jeho umeleckej produkcie. A keďže sa v ňom zaoberá spoločensko-politickými udalosťami českých dejín 12. storočia, venoval ho: *„Svojim spoluobčanom, hlavne úctyhodnému mestu Praha s vernou láskou ... ako básnický pokus, zachytiť úsek dejín svojej vlasti...“*

Odozvy sa ale nedočkal, čo možno pripísať jednak už začínajúcemu národnému diferenciačnému procesu a tiež panujúcim politickým danostiam, ktoré vyžadovali kratšie literárne formy (Witiko má vyše 900 strán) s náležitým aktuálnym obsahom.

Dôvod, prečo Stifter načrel tak hlboko do minulosti českých dejín, treba hľadať v jeho záujme o počiatok rodu Rožmbergovcov, ktorých historik Palacký vo svojom diele Dejiny národa českého spomenul len okrajovo, čo využil Stifter ako spisovateľ pre svoje literárne zámery. Nebolo to ľahké predsavzatie a trvalo roky, kým sa pustil do písania, a historické udalosti tak vzdialeného obdobia si vyžadovali pozornosť z viacerých aspektov (spoločenského, politického, religiózneho), aby bolo možné čo najvernejšie priblíženie sa ku skutočnosti.

Keď sa mladý Vítek, zakladateľ rodu Rožmbergovcov, v roku 1138 vybral na cesty, javí sa čitateľovi ako veľmi vyzretý jedinec, ktorý vie čo chce, pozná svoje schopnosti a tiež danosti reality, hoci mal vtedy len 21 rokov. To treba vidieť ako autorov zámer; nepotreboval totiž hrdinu, ktorý dozrieva na základe skúseností (ako to býva vo výchovných a vývojových románoch). Keďže ide o historický román, mohol si autor dovoliť vytvoriť takého hrdinu, ktorý okamžite odhadne správne spoločenské danosti a podľa toho dokáže aj hneď reagovať. Bol to predpoklad pre uvedenie hrdinu do historického diania 12. storočia. Keďže autorka sa v štúdii zaoberá s románom Witiko hlavne z aspektu viery a jej šírenia, nemohla sa vyhnúť hodnoteniu vplyvu sv. Vojtecha na obdobie už konzolidovaného Českého štátu v 12. storočí. Stifter spomína v románe sv. Vojtecha v súvislosti s udalostiami, ktoré sú spoločensko-politického rázu, ale vždy sú úzko späté s vierou a náboženským cítením.

Pokiaľ sa týka sv.Vojtecha (v nemeckom prostredí a v tomto románe nazývaného sv. Adalbert), sa tento narodil asi v r. 956 ako Vojtech Slavník na sídle Libice, v rodine Slavníkovcov (jeho meno sa často nesprávne prekladá ako Adalbert; toto meno prijal až po birmovke v Magdeburgu od svojho birmovného otca, arcibiskupa Adalberta) a bol tou osobnosťou, ktorá položila západným Slovanom a Maďarom základný kameň pre ich príslušnosť ku kresťanským hodnotám. Ani nie 30 ročný sa stal po smrti prvého pražského biskupa v roku 982 jeho nástupcom a svoj úrad začal vykonávať za veľmi ťažkých podmienok. Aj keď vierozvestov Konštantína a Metoda, ktorí kázali v staroslovienčine, čomu obyvateľstvo rozumelo, povolal ešte Rastislav, týchto potom pápež odvolal a misijný proces sa týmto prerušil. Preto panovali v Čechách za čias Vojtecha a predovšetkým v jeho hlavnom pôsobisku Prahe ešte pohansko-kresťanské pomery a krvná pomsta, ktorej za obeť padla aj rodina Slavníkovcov (pre neveru vydatej ženy z rodu Vršovcov, ktorú chránil biskup Vojtech a nechcel ju vydať pomstiteľom); teda krvná pomsta bola ešte na poriadku dňa. Toto všetko sa nezhodovalo s reformnými názormi Vojtecha a tým, že žil v dobe štátneho zjednocovania Čiech, sa dostal do konfliktu nielen s kniežaťom Boleslavom II., ale aj s tamojším duchovenstvom, ktoré odmietalo Vojtechove duchovné reformné požiadavky.

V 12. stor. žil Vítek (Witiko) už v skonzolidovanom štáte, kde ale stále ešte boli nezhody v nástupníckom práve českých panovníkov. Právo si často nárokovali tí, ktorí na to nárok nemali, a okrem toho si v tejto súvislosti uplatňovali svoj vplyv aj nemeckí králi, ktorí podporovali kandidátov prijateľnejších pre nemecké záujmy. A keď pre nástupnícke nároky nastali dokonca boje (Olomoucký čierny Otto, za ktorým stál nemecký kráľ Lothar), tak v tomto prípade bojoval napr. Soběslav intenzívne za svoje právo a do tohto boja išiel už s prosbou o víťazstvo k sv. Vojtechovi a sv. Václavovi. Teda Vítek už žil aj v časoch relatívne upevneného kresťanstva, ale stále sa ešte hovorilo o jeho šírení sa v Čechách v nedávnej minulosti. Tak sa z rozhovorov medzi ľuďmi na juhu dozvedáme, že keď kresťanstvo ešte nebolo natoľko rozšírené, keď stred a sever Čiech bol zväčša ešte pohanský, tak na juhu, pozdĺž hôr, boli obyvatelia už pokrstení. Stifter si túto skutočnosť uvedomuje, čiže sa touto otázkou musel zaoberať z historického hľadiska. Zistil, že sa kresťanstvo za čias Vojtecha šírilo nerovnomerne, čo súviselo so šírením kresťanstva medzi Germánmi. Kým väčšina germánskych kmeňov prijala kresťanstvo už v 2./3. stor. (Porýnie), ku katolíckemu kresťanstvu pristúpili Frankovia a Bavorovia spoločne až v 5./6. stor. Saské kmene ale zostali tvrdošíjne a odmietali vieru prijať. Až v 8. stor. ich Karol Veľký obrátil na vieu násilím (Saské vojny). Preto sa vplyv kresťanstva prejavil v južných oblastiach Čiech časovo skôr (šírenie z Bavorska) oproti oblastiam severnejším, ktoré boli pod saským vplyvom.

K týmto úvahám Stiftera inšpirovali premenlivé spoločensko-politické pomery 19. storočia, kedy sa Viedenský kongres (1815) snažil potlačiť akúkoľvek snahu o samostatné myslenie a požadoval voči štátu absolútnu poslušnosť (Metternich a jeho pôsobenie ako štátneho kancelára). Výsledok bol tzv. Biedermeier (životný štýl, ktorý nám vnucujú isté historické danosti opakovane až do našich čias). No súčasne pôsobili ešte aj jozefínske obrodenecké reformné snahy, najmä u staršej generácie a v tzv. umeleckých "Salónoch", v ktorých častým hosťom býval aj Stifter. Zvlášť pôsobivé boli pre neho tie reformy, ktoré podporovali sekularizačný proces, v ktorom videl Stifter snahu o autonómne myslenie, čo by človeku pomohlo zbaviť sa závislosti na mimozemských mocnostiach. K tomu prispela nemalou mierou aj klasická filozofia, predovšetkým Kantov kategorický imperatív, ktorý do popredia stavia samostatné myslenie, rozhodnosť, vlastnú morálku a predovšetkým rozumnosť – súdnosť. A práve tieto vlastnosti charakterizujú hlavného hrdinu Vítka, ktorý ako zakladateľ takého rodu, ako bol rod z Ruže (vymrel až v 17. stor. a do tej doby bol spolutvorcom Čiech) musel mať takéto vlastnosti, keďže bol konfrontovaný s mimoriadnymi spoločenskými problémami, ktoré rieši - pre onú dobu ešte neobvyklým spôsobom - už v zmysle osvietenských tendencií.

Napriek tomu kladie autor v deji románu katolícke kresťanstvo do popredia; protagonisti románu sú si vedomí pôsobivosti viery a jednajú vedome v tomto zmysle. Ak dochádza k sporom a k boju, je postoj vládnucich kniežat vždy obranný, nie útočný; a to sa zase zhoduje s autorovým filozofickým názorom – tzv. nežným zákonom - ktorý vyžaduje od jedinca rozvážne a rozumné jednanie vždy v zmysle evolučného vývoja prírody, súčasťou ktorej je aj človek.

(Skrátená verzia prednášky Sv. Adalbert v historickom kontexte Stifterovho Witika [Der heilige Adalbert im historischen Kontext von Stifters Witiko], ktorá odznela v Cáchach pri príležitosti 200-tého výročia narodenia A. Stiftera. Autorka v nej poukazuje na základe šírenia sa kresťanstva na jednak už v 10. storočí sa konzolidujúci Český štát, ale tiež na ešte stále panujúce pohansko-kresťanské pomery, v ktorých krvná pomsta bola na poriadku dňa a bola príčinou vyvraždenia rodiny sv. Vojtecha, ktorý vtedy bol najvyšším cirkevným hodnostárom v Čechách. Ako vidieť, možno aj z fundovanej beletrie niekedy dospieť cielenou analýzou k obdobným výsledkom, ako dokladuje história. Preto treba vítať snahu českého historika Dušana Třeštíka poukázať na mylné názory nemeckých historikov o vzniku českej štátnosti a zániku rodu Slavníkovcov, tradované aj v českých učebniciach, pričom sa vracia k Palackého názorom, o ktoré sa opieral aj Adalbert Stifter).

Inge Stahlová,
náboženská obec Bratislava

Ptáme se kandidátů na úřad patriarchy

**** Jaké předpoklady pro výkon úřadu patriarchy má váš protikandidát ?***

Tomáš Butta:

Bratr Jan Hradil má několikaletou zkušenost diecézního biskupa, i když koná tuto službu ve specifických podmínkách Slovenské republiky. Ze zpráv v církevním tisku se dovídáme o rozvíjejícím se životě naší církve na Slovensku, kde působí od roku 1988 nejprve jako farář, pak generální vikář a šest let jako biskup. Má odbornou kvalifikaci získanou doktorským studiem na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Setkávám se s ním především na církevních akcích, kde projevuje při zasedáních a schůzích svou schopnost jednání řídit. Podílel se jako člen předsednictva na vedení jednání pléna sněmu i církevního zastupitelstva.

V současnosti je vlivnou osobou ve vedení církve. Má také jistě zkušenosti a kontakty s lidmi mimo prostředí církve z veřejného života a politiky.

K jeho rysům a schopnostem patří improvizace, zběhlost v polemice s druhými, kritika odhalující slabá místa a nedostatky i šikovnost prosazovat svůj názor.

Přestože bratra biskupa Jana Hradila osobně více neznám, charakterizoval bych ho jako člověka společenské povahy, projevujícího se lidovostí a bezprostředností.

V odpovědích v Českém zápase i při diskusích v rámci volebního řízení opakovaně bratr biskup vyzdvihoval význam laiků a jejich oprávněné zastupování církve navenek a zapojení v jejím řízení. To je jistě správný důraz, charakteristický od počátku pro naši církev, kdy má být v obcích, diecézích i ústředí uplatňována úzká spolupráce duchovních a laiků ve vzájemném respektu.

Jan Hradil:

Mohu říct, že si neosobuji právo hodnotit předpoklady na úřad patriarchy, mohu však říct, že má zkušenost s kandidátem na úřad patriarchy je dobrá.

I když se více zdržuji na území jiného státu než v Praze a v čase vlády patriarchy Jana Schwarze jsem nebyl do Prahy vůbec zván, tak jsem měl přece jen možnost vidět výsledky práce generálního tajemníka sněmu v tištěné podobě.

Mezi námi dvěma je rozdíl, domnívám se, 12 let. Je to jiná generace, generace, se kterou jsem nebyl v přílišném kontaktu.

a) Má pěkné uspořádané manželství, pokud vím, a to je velice dobře.

b) Kromě generálního tajemníka sněmu je farářem z praxe, a to je dobře pro úřad patriarchy, protože bude vědět, co potřebují kněží v terénu.

c) Viděl jsem ho vždycky zdvořilého a uhlazeného, což je dokladem, že se umí ovládat.

d) Má plné teologické vzdělání.

e) Můj osobní dojem, pokud bych zrekapituloval: je harmonickou osobností se všemi předpoklady pro církevního představitele. Možná, že by bylo ještě dobře, kdyby měl vyhraněnější názor k subjektivním názorům některých neobjektivních teologů.

K jakým tématům se má církev vyjadřovat?

Dokončení ze str. 1

álních partnerů, kteří nás požádají o požehnání jejich svazku, který se rozhodli uzavřít na základě nově přijatého zákona. Podle Základů víry (ZV) naší církve víme, že se nejedná o svátost manželství. Dokud nepřijmeme na sněmu v příštím roce stanovisko, které by tuto otázku řešilo, ale i po té, co bude stanovisko přijato (nebude-li současně řešit praktické dopady ve zcela konkrétní rovině), budou se muset naši duchovní řídit svým svědomím. (srv. ZV čl. 49) Svědomím, které je vázáno odpovědností k Bohu i k bližnímu.

Tato odpovědnost musí být artikulována i ve vztahu k dalším eticky problematickým tématům, byť máme dojem, že se nás na ně nikdo neptá.

Potřeba naší - byť nedokonalé - odpovědi, vydané v „plné osobní poslušnosti a odpovědnosti milosti a pravdy, která se stala v Ježíši Kristu“ (definice svobody svědomí v ZV) totiž vyplývá již z podstaty církve. Vždyť k čemu bude sůl, když pozbude své slanosti?

Hana Tonzarová

Nemyslím si, že...

Dokončení ze str. 1

vokací, která je z milosti Boží a ne z demokratického rozhodování, a tím je dána jeho zvláštní odpovědnost, která přesahuje rámec církevní instituce. Nemyslím proto, že stačí, aby diecézní biskup si s provinilým jen o věci pohovořil a "vše si srozumitelně vysvětlili".

5. A stejně tak si nemyslím, že když náš duchovní udílí snoubencům tzv. požehnání manželství, že to (zejména cizinci) nepovažují za oddavky. Nevěřím, že je v nich smysl pro tak jemné theologické rozlišení, jaké takový obřad vyžaduje.

6. A tak ze všeho, co si tu nemyslím, chtěl bych udělat závěr, který by mohl znít i jako definice: Církev československá husitská není demokracií (vládou lidu), ale theokracií (vládou Boha v Duchu svatém), která přijala některé demokratické prvky (zásady a zvyklosti) do svého zřízení. Místo theokracie (od řeckého Theos = Bůh, kratein = vládnout) můžeme použít i výrazu pneumatokracie (řecky pneuma = duch), rozumí se "vláda Boží v Duchu svatém". Odtud teze: **„Církev je pneumatokratickým organismem“.**

Rudolf Medek

70 let Chrámu Spasitele

Dne 5. července, na svátek moravských věrozvěstů a v den před svátkem Mistra Jana Husa, tomu bylo 70 let, co byl roku 1936 patriarchou CČS ThDr. Gustavem Adolfem Procházkou, spolu s moravským biskupem ThDr. br. Rostislavem Stejskalem, slavnostně otevřen Chrám Spasitele Církve československé v Brně – Židenicích. Slavnost zasvěcení chrámu proběhla za asistence mnoha duchovních a za účasti tisíců věřících z různých částí republiky.

Otevření tohoto chrámu, který byl v r. 1987 zapsán jako kulturní památka a o jehož postavení se zasloužili především br. farář Karel Pavlík a předseda rady starších br. Josef Bojanovský, předcházely slavnosti kladení základního kamene (2. června 1935) a zasvěcení tří zvonů (7. června 1936), vždy s velmi početnou účastí.

70. výročí otevření chrámu si židenická náboženská obec připomněla dne 25. června "Dnem díků, modliteb a vzpomínek", který začal dopoledními děkovnými bohoslužbami, které vysluhovali současná židenická farářka ses. Mgr. Anna Štěpánková spolu s emeritním patriarchou a biskupem br. Vratislavem Štěpánkem a bylo při nich vzpomenuto všech zdejších zemřelých farářů (K. Pavlíka, dr. O. Veleckého, A. Mádra, F. Nygrýna a J. Horkého), předsedů rad starších i sbormistra Drahomíra Konečného, který zdejší pěvecký sbor vedl více jak 60 let!

V podvečer se pak konaly slavnostní nešpory, které duchovním slovem doprovodil brněnský biskup br. ThDr. Petr Šandera a jako čestný host zde promluvil starosta městské části Brno –Židenice ing. Josef Veselý. Čtení Písma svatého s promluvou, přímluvné modlitby, pozdravy i závěrečné slovo požehnání se střídaly s hudebními čísly provedenými Smíšeným pěveckým sborem CČSH v Brně se sbormistrem ing. J. Richtrem a varhanními skladbami v podání Mgr. J. Luklové a L. Rýdla. Po nešporách se věřící a hosté sešli v suteréních místnostech chrámu k přátelskému pobesedováni a vzpomínání, spojenému s malým pohoštěním.

K příležitosti tohoto výročí instalovala rada starších jak v prostoru chrámu, tak v suterénní místnosti, výstavu s bohatým obsahem, který tvoří nejen fotodokumentace s příslušnými popisy o začátcích náboženské obce a výstavbě chrámu (vč. příležitostných odznaků ke kladení základního kamene, zasvěcení zvonů a otevření chrámu, dobového plakátu, slavnostních praporů a stuh k nim, dobových starých kněžských štol, což vše je obsahem zdejšího archivu), ale i dokumenty o dalším životě náboženské obce až po dnešní dny. Prohlídku doporučujeme i mimobrněnským návštěvníkům, neboť obsahuje mnoho cenných historických dokumentů. Výstavu lze zhlédnout během návštěvních hodin na faře (Po 12-15, Út 10-13, St 9-12.30 h), v neděli po bohoslužbách, které začínají v 8.30 h, nebo při dnu otevřených dveří 15. září (14-18 h) konaného v rámci Dnů evropského dědictví. Potrvá do konce září.

Za finanční podpory MČ Brno-Židenice a díky sponzorským darům ing. M. Líšky a ing. V. Mádra vydala náboženská obec k tomuto jubileu také vkusný příležitostný tisk, stručně popisující historii náboženské obce a výstavby chrámu s doprovodem dobových fotografií. Brožura je k dostání na farním úřadě za 30,-Kč.

V úvodu k "Památníku" k otevření chrámu v roce 1936 napsal tehdejší židenický farář br. K. Pavlík mimo jiné toto: »Po devítiletém úsilí a práci odhodlali jsme se postaviti v Brně – Židenicích chrám Církve československé, aby pro věky budoucí byl svědkem náboženského zanícení českého lidu. Nad vchodem chrámu měla by se skvíti slova: *„Z touhy po Kristu a Jeho Pravdě čisté jsme trpěli, neplakali, nezoufali ale se obětovali. Doufáme, že Boží prozřetelnost nedopustí, aby bylo zničeno zradou potomků našich to, co námi bylo postaveno.“*

Bůh žehnej domu tomu, žehnej všem pracovníkům a dobrodincům jeho!«

Ano, díky malým i velkým dobrodimcům bylo toto dílo postaveno, i když se začínalo "s prázdnou kapsou". Bohu dík, že další duchovní správci a rady starších pokračovali v započatém díle, ať to bylo zakoupením starších, později velkých varhan, rekonstrukcí a modernizací interieru, instalováním 2 nových nacisty ve válečné době zkonfiskovaných zvonů, generální opravou chrámu, přitápěním chrámu, či v poslední době pak generální rekonstrukcí a modernizací varhan, které dnes patří v Brně k nejmodernějším, a započetím celkové rekonstrukce chrámu. Všichni začínali většinou bez základního kapitálu pouze s pevným odhodláním a vírou v Boží pomoc a požehnání.

V současné době čeká náboženskou obec nákladná oprava vstupního schodiště a zateplení chrámu a zase je téměř "kapsa prázdná". Znovu nezbývá nic než odhodlání a víra. Víra v to, že Bůh opět požehná tomuto dílu, požehná každému ochotnému dárci a stane se útěchou a pomocí každému, kdo do jeho chrámu s upřímnou touhou srdce vkročí.

Ing. Jarko Pavlík, archivář n.o.
redakční úprava Anna Štěpánková

80. výročí otevření Husova sboru v Olomouci

Už je tomu neuvěřitelných 80 let, kdy naši předkové slavnostně otvírali Husův sbor v Olomouci. Byla to zatím jen dokončená stavba bez vnitřního zařízení, ale příslušníci církve chtěli sloužit bohoslužby pod vlastní střechou. Vedly je k tomu neskutečné peripetie, kterými museli projít při neustálých výpovědích z pronajatých míst, nepochopení ze strany úřadů i generálního inspektora čs. armády básníka Svatopluka Machara, který jim nepříliš taktně doporučil, aby si vzali příklad ze svých předků a bohoslužby konali v lesích nebo ve stodolách. Také s vyhledáváním pozemku pro stavbu byly problémy, poblíž jednoho místa již stál kostel jiný, jinde by statiku kostela neudrželo podloží starých hradeb. Pozemek, který nakonec náboženská obec získala, byl za zbořenými městskými hradbami, v podmáčeném terénu, ale jak se v budoucnu ukázalo, zásluhou arch. Huberta Austa se chrám stal dominantou jedné z hlavních tříd města. Splnilo se tak přání rady starších, která chtěla mít chrám neobyčejný, vznešený, vzbuzující pozornost a nenapodobující katolické kostely. Je obdivuhodné, za jak krátkou dobu od položení základního kamene 6. července 1925 dokázali tak velikou a finančně náročnou stavbu uskutečnit. Byla to nesmírná obětavost, pracovní nasazení a finanční sbírky, které pomohly Husův sbor postavit. A tak byl 5. září 1926 chrám za přítomnosti zástupce ÚR biskupa Gustava Procházky, biskupa dr. J. R. Stejskala a tisíců lidí slavnostně otevřen.

Zbylo ještě hodně práce k úplnému dokončení a vybavení prostor.

Náboženská obec byla notně zadlužena, ale touha po vlastním sboru překonala všechny překážky a radost příslušníků církve byla nezměrná. Citujeme z časopisu Čechoslovák: *Konečně stanuli jsme na vlastní půdě. Po šestiletém úsilí máme svůj chrám, Husův sbor, hrad, z něhož vlaje prapor náš s rudým kalichem, onen prapor, k němuž v dobách dávných pojí se tolik vítězství a slávy...*

Náboženská obec si připomene 80. výročí otevření sboru slavnostními bohoslužbami v sobotu 16. září v 10 h. Srdečně zveme k účasti širokou veřejnost.

Ivana Hornišerová, NO Olomouc

Pro děti a mládež

Petrovo vyznání

Tajenku získáte, pokud z textu J 6,60-71 vypíšete písmenka podle tohoto klíče: první číslo je číslo verše, druhé je slovo v tomto verši a třetí písmenko z tohoto slova.

67,2,3	64,5,2	65,8,3	66,1,1	60,16,1	66,8,3	69,12,1	67,5,2
60,17,7	62,1,2	63,9,6	64,6,5	65,6,6	60,4,8		

(Řešení z minulého čísla: : Eucharistie)

Jana Krajčiříková

Kalendarium – září

11. 9. 1416 - Pražská univerzita oficiálně osvědčila pravověrnost učení i bezúhonnost soukromého života Jana Husa a Jeronýma Pražského.

11. 9. 1656 - Druhorozený syn císaře Ferdinanda III. Leopold I. byl v Praze korunován českým králem.

11. 9. 1741 - Ve Frankfurtu nad Mohanem byla uzavřena (pod protektorátem Francie) smlouva mezi Saskem a Bavorskem o rozdělení dědictví Marie Terezie. Karlu Albrechtovi měly připadnout celé Čechy i s královskou korunou a ze zemí rakouských Horní Rakousy, Tyroly a země "venkovské" (ve Švábsku), kdežto kurfiřtovi saskému se mělo dostat Moravy, povýšené na samostatné království, a části Horního Slezska. Marii Terezii měly zůstat Uhry a zbytek zemí rakouských (alpských). K této smlouvě přistoupilo 1. listopadu t. r. Prusko, které si mj. vyhradilo Kladsko. Česká koruna tak měla být rozdělena ve tři, v budoucnosti na sobě zcela nezávislé části.

12. 9. 1871 - Vydán byl císařský reskript, v němž panovník slavnostně (opět) vyslovil své odhodlání nechat se korunovat na českého krále a současně vyzval sněm, aby započal porady o tom, jak "mírně a smířlivě" uspořádat státoprávní poměry české v souladu se státoprávními poměry v celé říši.

13. 9. 1781 - Josef II. rozhodl o zavedení "rozumné toleranční soustavy", kterou se povolovala soukromá bohoslužba a udělování občanských práv luteránům, kalvinistům, pravoslavným a Židům; bylo jim umožněno "nabývati statků, měšťanství a práv řemeslnických, dosahovati úřadů a akademických gradů".

13. 9. 1881 - Narodil se v Pelhřimově **Zdeněk Mysliveček** (+ 11. 3. 1974 v Praze) - neurolog a psychiatr, dlouholetý profesor a přednosta Psychiatrické kliniky Univerzity Karlovy. V psychiatrii se zabýval zejména impulzívními stavy, poruchami jáství a výzkumem vlivu některých látek na centrální nervovou soustavu. Velkou pozornost věnoval soudní psychiatrii.

14. 9. 1906 - Narodil se v Praze **Jaroslav Průšek** (+ 7. 4. 1980 v Praze) - český orientalista-sinolog, dlouholetý ředitel Orientálního ústavu.

14. 9. 1931 - Narodil se v Brně **Pavel Blatný** - hudební skladatel, klavírista, dramaturg a publicista. Jeho nejčastěji prováděnou skladbou (i v zahraničí) se stala orchestrální Hommage ą G. Mahler (1982). V roce 1990 složil dramatické scény pro zpěv a orchestr Podivné lásky podle knihy J. Muchy; jde o zhudebnění dopisů mezi skladatelkou a dirigentkou Vítězslavou Kaprálovou, spisovatelem J. Muchou a B. Martinů.

15. 9. 921 - Na hradě Tetíně byla zavražděna (uškrcena) jedenašedesátiletá **Ludmila** (* asi 860 asi na Pšově), vikingskými bojovníky (Tunnou a Gommonem), najatými Drahomírou. Tělesné ostatky kněžny Ludmily nechal kníže Václav převést do kostela sv. Jiří na Pražském hradě (19. října 925); kostel sloužil jako místo posledního odpočinku prvních Přemyslovců. Již v průběhu 11. století byla Ludmila považována za svatou.

16. 9. 1371 - Zemřel v Opatovicích opat **Neplach** (* 23. 2. 1322 v Hoříněvsi u Hradce Králové) - kronikář, autor latinské kroniky *Stručné sepsání kroniky římské a české* (kolem r. 1360) zajímavé tím, že končí rokem 1346 a není v ní popsána vláda Karla IV., kterou autor jako diplomat na královském dvoře sám a velmi zblízka zažil.

16. 9. 1871 - Zemřel v Praze **Jan Erazim Vocel** (* 23. 8. 1803 v Kutné Hoře) - básník, archeolog, kulturní historik a národní buditel, jehož vědecký zájem o dějiny středověku, archeologii a historismus se odráží i v jeho literární tvorbě. K nejvýznamnější patří Poslední Orebit a Přemyslovci. Vocel byl též jako první jmenován v roce 1850 mimořádným profesorem archeologie a dějin umění na pražské univerzitě. Je autorem řady článků a odborných statí, mimo jiné v archeologii poprvé použil metodu chemické analýzy bronzových předmětů pro určení jejich stáří. Vrcholem Vocelovy vědecké kariéry byla dvousvazková práce *Pravěk země české* (1866, 1868). Tímto průkopnickým dílem pozdvihl archeologii do oblasti české vědy a položil její základy. Přestože kniha nepřinesla do archeologie převratné objevy či nové metody, měla značný ohlas i v zahraničí. Nemalou zásluhu na rozvoji české archeologie mělo založení specializovaného časopisu Památky archeologické. Tuto odbornou revui začal Vocel vydávat v r. 1854 a není bez zajímavosti, že vychází až do současné doby.

16. 9. 1986 - Zemřel v Praze **Karel Svolinský** (* 14. 1. 1896 na Svatém Kopečku u Olomouce) - malíř, grafik, ilustrátor a scénograf.

17. 9. 1631 - Proběhla bitva u Breitenfeldu (nedaleko Lipska), v níž utrpěla Tillyho císařská armáda těžkou porážku (její ztráty se odhadovaly na 12 tisíc padlých a raněných). Vítězství umožnilo Švédům postoupit dále do nitra Německa. Král Gustav Adolf odmítl splnit Valdštejnovi svůj původní slib. K švédské armádě se připojil saský kurfiřt Jan Jiří se svou armádou. Sasové měli podle dohody proniknout Lužicí do Slezska.

17. 9. 1881 - Narodil se v Praze **František Burian** (+ 15. 10. 1965 v Praze) - chirurg, jeden ze zakladatelů moderní plastické chirurgie, který se do dějin české a evropské medicíny nesmazatelně zapsal jako lékař, který ve svém pojetí a stanovení smyslu plastické chirurgie vždy myslel na zájem pacienta a snažil se mu napomoci obnovit či najít rovnocenné místo ve společnosti.

17. 9. 1891 - Zemřel ve Vídni **Josef Petzval** (* 6. 1. 1807 ve Spišské Belé) - slavný slovenský matematik, jemuž světovou proslulost přinesly jeho práce v optice. Vypracoval teorii objektivu s mimořádnou světelností a spočítal řadu prakticky využitelných objektivů. Čočky mu brousil a objektivy sestavoval vídeňský optik Voigtlänger, který pak na základě vynikajících Petzvalových objektivů založil světoznámou továrnu na fotografické přístroje.

(red)

Český zápas
MK ČR E 127 ISSN 0323-1321
Týdeník Církve československé husitské
Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6
Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčiříková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220 398 107, fax: 220 398 123,
mail: cesky.zapas@ccsh.cz, Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234 092 851, predplatne@predplatne.cz